

İÇİNDEKİLER

- 181 **Genel Listeler:**
Servislerin etkili kullanımı
- 182 **İz Takibi:**
Web'de kişi arama
- 184 **Oyunlar, Filmler ve MP3:**
Net'te dosya aramak

**En İyi Arama Motorları**

İnternette Her Şeyi ve Herkesi Bulun

Web'deki bilgi yoğunluğu karşısında hiç umutsuzluğa kapıldınız mı? Veya yeni bir oyun demosu için hızlı bir download sunucusu aradınız mı? CHIP'in sizler için derlediği ipuçları ve tanıttığı web sayfaları ile, ister müzik, dosya, kişi isterse basit bilgiler olsun, ihtiyacınız olan her şeyi bulacaksınız.

Google'ı biliyorsunuz. Peki internette aradığımız her şeyi bulabiliyor musunuz? Tabii ki hayır! Google, birinci sınıf bir arama motoru, ancak eksiksiz değil. Örneğin, **ttreberber.gov.tr** gibi basit veritabanlarını sorgulayamıyor. Ayrıca, birisinin e-posta adresini bulmak isteyenler de etkili bir arama sorgusu hazırlamak için uzun süre düşünmek zorundalar. Çok daha önemlisi, Google'ın başarılı olduğu zaman ekrana getirdiği binlerce sonuç arasında kim çalışmak isteyebilir?

Tüm bu zayıf noktaları ve biraz daha fazlasını bu yazı ile rahatlıkla aşabilirsiniz. CHIP, başka bir yazılım 4.000 veritabanını araştırırken bulduğu sonuçları otomatik olarak mantıksal bölümlere

ayırarak arama motorlarını tanıtıyor. Ayrıca internette bir kişi aramak için, kişinin sadece e-posta adresine sahip olduğu veya sadece isminin bilindiği durumlarda yapmanız gerekenleri de ayrıntılı bir şekilde anlatılıyor.

Oyuncular ve müzikseverler de önemli ipuçlarından tabii ki faydalanacaklardır. En yeni oyunları aşırı yüklenmiş download sunucularına rağmen maksimum hızda kendi PC'lerine nasıl indirebileceklerini göreceksiniz ve her bir şarkıyı web'den nasıl yükleyebileceklerini bu yazıda bulacaklar.

Bu yazı içerisinde tanıtılan web sayfaları ve hizmetler, artık eski olarak nitelendirilen donanımların sürücülerini ararken yardımcı olacaklar. Ayrıca do-

nanımlarınızı nasıl tanımlayabileceğinizi, her bir üreticinin logosunu bulabileceğiniz dizinleri gösteriyor ve geniş sürücü arşivlerinin bağlantılarını anlatıyor.

CHIP, çalışmalarınızda yardımcı olacak hiçbir arama imkanını atlamamak için web'de resim arayan en iyi hizmetleri ve etkili resim arama motorları için neden birkaç sene daha beklemeniz gerektiğini açıklıyor. Buna rağmen teknolojinin bugünkü imkanlarını en iyi şekilde kullanarak kısmen iyi sonuçlar elde edebilirsiniz.

Google'ın tek başına yeterli olduğunu hala düşünenler, bu arama motorlarına da güvenmeliler. Ancak hiçbir şey bulunamadığı zaman da şaşırmasınlar.



GENEL LİSTELER

En iyi servislerin etkili kullanımı

Google, arama motorlarındaki ilk seçenektir. Diğer servisler sundukları ek özelliklerle daha fazlasını bulmanızı sağlayabilirler.

Aşağıdaki arama motorları ve metacrawler'lar web ortamında bilgi arayıp bulmak için en iyi yol değildirlir, ancak her arama için başlama noktası olabilirler. İlk olarak göz önünde bulundurulması gereken en önemli nokta, hoşuna giden arama motorunu bulanlar ve diğerlerini hiç kullanmayanların zor ara-

yazmalısınız. İnternette, www2.google.com ve www3.google.com Google sunucularının zaman zaman farklı arama algoritmalarını kullandığı yönünde söylentiler dolaşüyor. Buna göre bir sunucunun tanımadığı bir bilgi başka bir sunucu tarafından bulunabilecek. Eğer ısrarlı aramalarınıza rağmen her seferinde da-

YOL GÖSTERİCİ:
Vivisimo, arama sonuçlarını okunaklı bir ağaç yapısı içerisinde ekrana getiriyor.

ma kriterlerinde genellikle bir sonuca erişemeyebilecekleridir. Bunun nedeni ise iyi arama motorlarının tüm web ortamının her bir parçasını tek başına arayamamasıdır. Muhtemelen en kötüsü bile aranan sayfaların indeksini oluşturabilir.

Söz konusu kısıtlamaya rağmen usta arama motoru Google'a tüm sınıflardaki ilk arama hakkını vermek gerekir. Bu arama motoru da ihtiyaçlara bağlı olarak optimize edilebilir. Örneğin, belirli bilgileri içeren sadece bir sayfa aramak istiyorsanız, arama kriterleri kutusuna "Search word site: www.website.com"

ha fazla sonuçla karşı karşıya kalıyorsanız Altavista'ya da (www.altavista.com) bir şans tanımalısınız. Çünkü "NEAR" gibi Boolean operatörleri (bkz. Arama Yardımı ¶182) ile arama sorgunuzu kısıtlayabilir ve bir kelimenin tam olarak nasıl yazıldığını bilmediğiniz zamanlar da özel karakterler ("*") kullanabilirsiniz. Şu ana kadar anlatılan tüm arama motorları aynı problemten dolayı aksıyorlar. Ekrana getirilen arama sonuçları nispi olarak düzenli bir şekilde listelenmiyorlar. Sonuçların düzenli ve okunaklı bir yapıda ekrana getirilmesini tercih edenler, bir kere de meta arama motoru Vivisimo (www.vivisimo.com) ile çalışmayı denemeler. Arama motoru sadece diğer büyük arama servislerini de kontrol etmekle kalmıyor, sorgunuzu CNN veya New York Times gibi haber portal'larına da gönderiyor. Vivisimo, bunun için boolean arama komutlarını da beraberinde yolluyor.

Metacrawler'ların asıl avantajı ise arama sonuçları listelendiği zaman gözler önüne seriliyor. Vivisimo'nun "Clustering Engine"i önemli anahtar kelimeleri sonuçlar içerisinde arıyor ve bunları, arama sonuçlarını konularına göre ayırmak için kullanıyor. Eğer sorgularınız

En İyi Arama Motorları

GOOGLE	Vivisimo
En büyük artışı: Google'ın bulduğu ilk on sonuç genellikle aranan konu ile ilgili en önemli bağlantıları içeriyor. Ayrıca sayfa rahatsız eden reklamlar içermiyor.	Şık Görünüm: Vivisimo, arama sonuçlarını mantıksal kategorilere göre listeliyor. Bu sayede ilgilendiğiniz konu ile ilgili bilgileri daha rahat bulabilirsiniz.
www.google.com	www.vivisimo.com



İZ TAKİBİ

Web'de kişi arama

İnterneti eski tanıdıklarınızın izini takip etmek için kullanın. **CHIP**, bunun için izlemeniz gereken en iyi yolu gösteriyor.

belirli Top Level Domain'ler (.com, tr gibi üst seviye alanlar) ile sınırlı olacağına, www.alltheweb.com sayfası kullanışlı bir fonksiyon sunuyor. "Arama Sorgusu - url.tld:com" ifadesi ".com" üst seviye alanını içeren tüm sonuçları göz ardı edecek ve "+url.tld:tr" ise içerisindeki sonuçları sadece Türkiye kaynaklı olan bir liste ekrana getirecektir.

Web hileleri: Veritabanlarında nasıl arama yapabilirsiniz?

Arama motorları, bazı üretim hatalarına da sahiptirler. Örneğin, ttrehber.gov.tr adresindeki bir veritabanı sorgusu ile dinamik olarak oluşturulan web sayfaları hiçbir arama motoru tarafından aranmazlar. Bu problem için BrightPlanet tarafından geliştirilen Lexibot (www.lexibot.com) uygun bir çözüm teşkil ediyor. Program, üreticinin açıklamalarına göre 4.000'in üzerinde veritabanını araştırabiliyor.

ARAMA YARDIMI

» Boolean operatörleri nedir?

Arama motorunda, özel komutlar yardımıyla titiz bir sonuç listesi elde edebilirsiniz.

AND: İki ifadeyi birleştirir

»CHIP AND Dergi«, sadece içerisinde "CHIP" ve "Dergi" ifadeleri olan web sayfalarını listeler.

OR: İfadelerden en azından bir tanesi bulunmalıdır

»CHIP OR Dergi«, içerisinde "CHIP" veya "Dergi" ifadeleri ve her ikisinin aynı anda bulunduğu web sayfalarını listeler.

NEAR: Her iki ifade birbirine yakın yerlerde olmalıdır.

»CHIP NEAR Dergi«, içerisinde "CHIP" kelimesinin yakınlarında "Dergi" kelimesinin de bulunduğu web sayfalarını listeler.

ADJ: Aranan iki ifadenin de yan yana olması gereklidir, sırası fark etmez.

»CHIP ADJ Dergi«, içerisinde "CHIP Dergi" veya "Dergi CHIP" metninin bulunduğu web sayfalarını listeler.

NOT: Bu ifade sonuç içerisinde yer almamalıdır

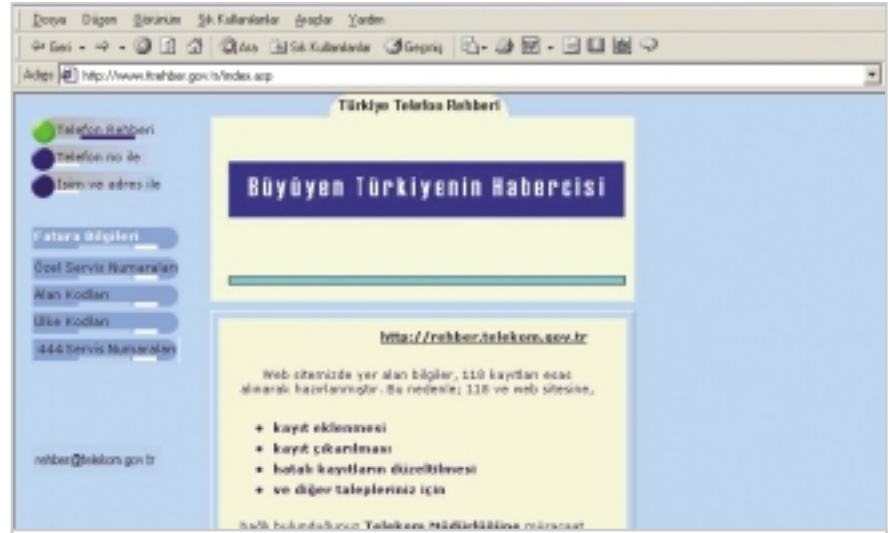
»CHIP NOT Dergi«, içerisinde "CHIP" kelimesinin bulunduğu ancak "Dergi" kelimesinin bulunmadığı sayfaları listeler. Ancak bunu kim isteyebilir ki ;)

Yapılan araştırmalar tüm dünyada ve Türkiye'deki internet kullanıcılarının sayısının özellikle genç kesimde yüksek bir artış gösterdiğini ortaya koyuyor. Bu, uzun zamandır görüşemediğiniz tanıdıklarınızı bulmak için internetten faydalanabileceğiniz anlamına geliyor.

Türkiye'nin bu konudaki en önemli kaynağı Türk Telekom'un online telefon rehberi ttrehber.gov.tr adresidir. Sadece abonelik sözleşmesinde numarasının ve bilgilerinin 118 ve rehberde yayınlanma-

En büyük veri tabanlarından biri Hannover üniversitesinin bir projesi olan MESA'dır (MetaEmailSearchAgent) ve siteyi <http://mesa.rzrzn.uni-hannover.de> adresinden ziyaret edebilirsiniz. Bu meta arama hizmeti bir çok e-posta dizinini araştırır ve başlangıç verisi olarak aranan kişinin sadece ismini ve soyadını ister.

İlginç bir başka dizin ise www.iaf.com adresindeki InternetAddressFinder yani kısaca IAF'dır. Bu sayfanın e-posta



ONLİNE REHBER: Türk Telekom'un telefon rehberi kendi alanındaki en geniş Türkçe internet kaynağı olarak dikkat çekiyor.

sı kabul eden kullanıcıların bilgilerinin bulunduğu bu adres ile telefon numarasını bildiğiniz bir kişinin adresini ve ismini veya adresini bildiğiniz kişilerin telefon numarasını bulabilirsiniz.

E-posta araması: Bir kişinin e-posta adresini bulmak

Eğer uzun zamandır görüşemediğiniz bir kişinin e-posta adresini bulmak istiyorsanız, özel e-posta arama motorları ilginizi çekecektir. Bu hizmetler e-posta adreslerini, sahiplerinin isimleri ile beraber saklarlar ve bu web sayfalarından bazıları e-posta adres bilgilerini girmenize izin veren bir telefon defteri görevi görürler.

arama fonksiyonu yazı hazırlanırken kapalı olmasına rağmen sadece isimlerini kullanarak kişilerin telefon numarası veya adresine ulaşabilirsiniz.

Yahoo People Search'ün MESA tarafından otomatik olarak araştırılmasına rağmen sizin de <http://people.yahoo.com> adresini ziyaret etmenizde fayda var. Eğer buradaki e-posta araması altındaki **Advanced** düğmesine tıklarsanız, işlerinizi oldukça kolaylaştırabilecek ilginç fonksiyonlara ulaşabilirsiniz. Örneğin, bu sayede sadece ikamet adresini girerek belirli bir kişinin e-posta adresine bile ulaşabilirsiniz.

Bir AOL sörfçüsünün adresini bulmak ise gerçekten oldukça zordur. An-

Kişi BULMA:
ICQ'nun beyaz sayfalarını kullanarak kayıtlı 135 milyon kullanıcı içerisinde arama yapabilirsiniz.

YARDIMCI: Yedi e-posta dizininin incelendiği MESA'nın kişi arama motoru pek iyi görünmeyebilir, ancak oldukça etkili.

cak <http://hometown.aol.com> web sayfası en azından 30 milyon AOL kullanıcısının araştırılması için bir başlangıç noktası teşkil ediyor.

Başka bir yol: Bu e-posta adresi kimin?

www.infospace.com web sayfası da farklı ve kullanışlı bir başka özellik sunuyor. Söz konusu "reverse lookup" fonksiyonu sayesinde belirli bir e-posta adresinin kime ait olduğunu otomatik

olarak arayabilirsiniz.

Eğer şu ana kadar bulamadıysanız <http://peoplesearch.net> adresinde son şansınızı deneyebilirsiniz. Bu sayfa, ancak pek de konforlu olmayan meta arama motoru olarak işlem görüyor. Peoplesearch, bulduğu sonuçları okunaklı bir liste halinde ekrana getirmek yerine sorulanan her bir arama motoru için otomatik olarak ayrı bir browser penceresi açıyor.

Bu, Opera gibi bir browser'ın bocala-

En iyi kişi arama motorları

TELEKOM REHBER	MESA	YAHOO! PEOPLE SEARCH	ICQ
Türkiye telefon rehberi: İsmi bildiğiniz bir kişinin telefonunu veya telefonunu bildiğiniz bir kişinin adresini bulabilirsiniz.	E-posta adresleri için zengin meta arama motoru: Çıkış noktası olarak e-posta adresini aradığınız kişinin ismine ve soyadına ihtiyacınız var.	İnternet portalı Yahoo'nun büyük e-posta dizini: Bir bölge sakinlerinin kaydedilmiş tüm e-posta adresleri özellikle küçük şehirler için faydalı olabilir.	Instant Messenger'ın beyaz sayfaları 135 milyon ICQ kullanıcısının profillerine erişim imkanı tanıyor. Kaos içerisindeki düzen ise kullanışlı bir arama fonksiyonu sunuyor.
tthereber.gov.tr	mesa.rrzn.uni-hannover.de	http://people.yahoo.com	www.icq.com/whitepages



OYUNLAR, FİLMER, MP3 VE SÜRÜCÜ

İnternette dosya aramak

Aşağıdaki ipuçları ile, ister Media Player'ın beta versiyonu, ister eski bir tarayıcının sürücüsü olsun, aradığınız her şeyi bulabileceksiniz.

masına neden olurken yaptığımız testlerde Internet Explorer'ın da söz konusu pencere baskımından olumsuz etkilendiğini gözlemledik. Eğer browser'ınız bu pencere fırtınasını başarılı bir şekilde atlatabilirse, gerçekten dikkate değer bir araştırma sonucu ile karşılaşabilirsiniz. Gerçek dünyada izini kaybettiğiniz bir kişiyi, aramaktan vazgeçmediğiniz sürece sanal dünyada yakalayabilirsiniz.

Elinizdeki bilgileri ilk olarak Google, Vivisimo ve benzeri arama motorlarında kullanmalısınız. Çünkü bu sayede, e-posta adreslerinin yayınlandığı forumlara gönderilen mektuplar veya kişinin kendi web sayfası gibi çeşitli ipuçları elde edebilirsiniz.

Final: Aradığınız kişinin bağlantısını bulmak

Aranan kişi ile bağlantı kurmak için en iyi yol Instant Messenger ICQ'nun beyaz sayfalarını (White Pages) kontrol etmektir. www.icq.com/whitepages altında bulunan "Advanced Search" bağlantısına tıklayın ve arama motoruna şu ana kadar topladığınız tüm bilgileri girin. Ancak bu sırada ICQ'ya kayıtlı tüm kullanıcıları görebilmek için "Only Online Users" seçeneğindeki işareti kaldırmalısınız.

ICQ'nun beyaz sayfaları şayet ilk serferde bir sonuç vermezse, arama kriterleri arasındaki birkaç bilgiyi kaldırmalısınız. Bunu yapmaktaki amaç, aradığınız kişinin farklı bilgiler kullanarak kayıt olabileceğini de göz önünde bulundurmadır. Bu nedenle ilk olarak aranan kişinin ismini ve soy ismini, daha sonra da adres bilgilerini arama kriterleri dışında bırakmalısınız.

Eğer e-posta adresinin aranması da bir sonuç vermeyecek olursa, sadece ismini girmelisiniz. Son bir şans olarak ikamet bilgilerinizi de kullanabilir ve daha öncede bahsettiğimiz gibi ümidinizi kırmadan aramaya devam edebilirsiniz. Hakkında çok az bilgiye sahip olduğunuz bir kişiyi internette aramak, samanlıkta iğne aramaya benzer. Ancak umudunuzu kaybetmediğiniz sürece internetin zengin kaynaklarından bir sonuç elde edebilirsiniz.

Internet portali Yahoo'nun da <http://members.yahoo.com> adresindeki üye veritabanında da benzer bir hizmet sunuluyor.

Dosyalar, internette FTP sunucularında saklanırlar. Yani eğer belirli bir dosyayı aramak istiyorsanız, web sayfalarını değil dosya sunucularını inceleyen bir arama motoruna ihtiyacınız olacaktır. Söz konusu arama motorlarının en ünlülerinden birini www.filemirrors.com adresinde bulabilirsiniz. Şayet aradığınız dosyanın ismini tam olarak bilmiyorsanız. FileMirrors'un seçenek alanındaki "File Name" altından "contains" ögesini işaretlemelisiniz. Bu, girdiğiniz arama ifadesinin bulunan dosyanın isminin içerisinde yer alması gerektiği anlamına geliyor. Bu sayede özellikle kısaltmaları rahatlıkla kullanabilirsiniz. Yani "Unreal Tournament 2003"ün oynanabilir bir demosunu aramak için "UT 2003" ifadesini kullananlar hedeflerine ulaşabilirler.

Eski ama hızlı: Güncel yüklemelerin bulunduğu sunucular

Benzer şekilde FTP sunucularındaki dosyaları aramak için www.oth.net adresini de kullanabilirsiniz. Ancak bu sayfa, Filemirrors.com kadar fazla sonuç bulamasa da sabit bir Download-Upload oranına sahip çok sayıda FTP sunucuyu başarılı bir şekilde inceliyor. Bu, sunucudan aldığınız her bir MByte için sizin de aynı miktarda veri aktarmanız gerektiği anlamına geliyor. Bazen korsan kopyaları da üzerinde barındırabilen bu tür sunucular da Microsoft Media Player gibi araçların genellikle resmi olmayan

ilk beta versiyonları da bulunabilir. Tabii ki bu tür FTP sunucularından MP3 veya film de download edebilirsiniz. Ancak bunun için sunucuya en azından 200 MByte veri göndermeniz gerektiğini unutmamalısınız. Böylece Yüzüklerin Efendisi filminin fragmanını indirmek, oldukça zahmetli bir işe dönüşecektir. **DİKKAT!** Sadece legal dosyaları internetten indirmeli ve benzer şekilde internete aktarmalısınız.

Kaliteli bir başka FTP sunucuya da www.filesearching.com web sayfasından ulaşabilirsiniz. Bu internet hizmetinin çok büyük bir kısmını ancak Rusça okuyabilenler anlarlar. Ancak arama fonksiyonları tamamen İngilizce. Böylece, daha önce bir Rusça dil kursuna ihtiyaç duymadan rahat bir şekilde MP3, video veya resim arayabilirsiniz. Filesearching.com'un en iyi 100 FTP sunucusu listesi araştırma için alternatif bir yol sunuyor. Bu listeyi "Advanced Search" altında bulabilirsiniz.

Web'de müzik arama: MP3'den kuş seslerine kadar

Eğer sizin öncelikleriniz arasında oyun oynamak değil de müzik dinlemek geliyorsa www.emp3finder.com adresindeki MP3 arama motorunu kullanmalısınız. Burada, bir şarkıcıya veya belirli bir şarkı ismine göre arama yapabilirsiniz. Alternatif olarak "Top Downloads" listesinden diğer kullanıcıların tercihlerini

En iyi dosya arama makineleri

FILEMIRRORS	EMP3FINDER	JIGLE	BITZI
 <p>Her yeni oyunda aynı resim: Tüm download sunucuları aşırı yüklü. Bu durumda istediğiniz dosyayı FTP sunucularında arayan ve alternatif kaynaklar bulan filemirrors.com vardırımcı oluyor.</p> <p>www.filemirrors.com</p>	 <p>İnternette MP3 aramak artık muhtemelen eski bir yöntem. Ancak her durumda hızlı ve başarılı. emp3finder, iyi organize edilmiş ve çok sayıda müzik parçası barındırıyor.</p> <p>www.emp3finder.com</p>	 <p>Şık düşünce: Jigle sayesinde istemcisini kurmadan eDonkey paylaşım ağını araştırabilirsiniz. Özellikle film aramak için tavsiye edilir.</p> <p>www.jigle.com</p>	 <p>Jigle ile aynı prensibe sahip ancak Gnutella ağlarını ve MP3 aramak için kullanılıyor. Bitzi, dosyaların değerlendirilmesi sayesinde endüstrinin yanıltıcı MP3'lerine koruma sağlıyor.</p> <p>www.bitzi.com</p>

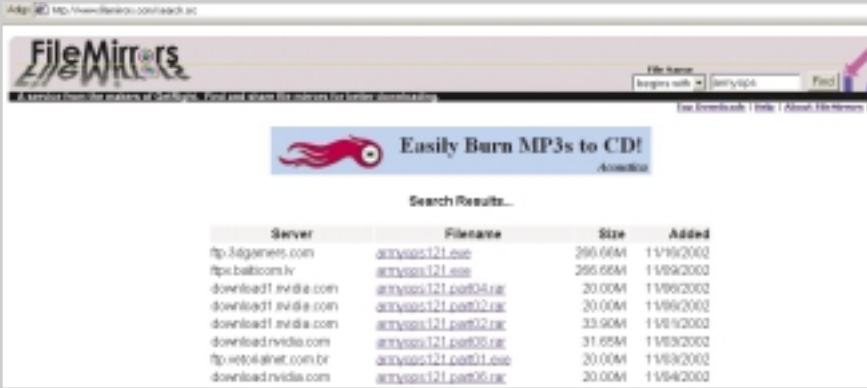
de inceleyebilirsiniz.

Belirli bir parçanın aranması, şarkının ismini tam olarak bilmiyorsanız ve bunun yerine işaretler kullanıyorsanız daha başarılı bir sonuç verebilir. Çünkü, bazı kullanıcılar parçaları kaydederken tam isimlerini kullanmak yerine kısaltmaları tercih ederler.

Müzik parçaları aramayanlar ve sadece çeşitli ses ve efektlere ihtiyacı olanlar ise aradıklarını www.findsounds.com adresinde bulabilirler. Bu sayfa da etrafınızı gürültüye boğmak için araba seslerinden kuş cıvıltılarına

büyükliğini girebilirsiniz. Sonuçta istenen dosyanın Peer 2 Peer ağında ne kadar sıklıkla bulunduğunu da öğrenebilirsiniz. Bu, özellikle filmler gibi büyük dosyalar indirmeyi düşünüyorsanız hızlı bir yükleme için etkili olacak bir faktördür.

Gnutella ağını kullanan (LimeWire, Bearshare ve diğerleri) paylaşım araçları için de bu tür bir web sayfası mevcut. www.bitzi.com adresinden söz konusu paylaşım ağında arama yapabilirsiniz. Bitzi, bunun için bilgilerini normal bir arama motoru gibi kullanmıyor ve bu-



The screenshot shows the FileMirrors website interface. At the top, there's a search bar with the text "File name" and a search button. Below the search bar, there's a banner for "Easily Burn MP3s to CD!". Underneath, there's a section titled "Search Results..." which contains a table with the following data:

Server	Filename	Size	Added
ftp-3agonets.com	arxivops121.exe	295.66M	11/19/2002
ftp-balkcom.lv	arxivops121.exe	295.66M	11/19/2002
download1.mvdlia.com	arxivops121.com34.rar	20.00M	11/19/2002
download1.mvdlia.com	arxivops121.com32.rar	20.00M	11/19/2002
download1.mvdlia.com	arxivops121.com32.rar	33.96M	11/19/2002
download.nvidia.com	arxivops121.com35.rar	31.65M	11/19/2002
ftp-reto4inet.com.br	arxivops121.com31.exe	20.00M	11/19/2002
download.nvidia.com	arxivops121.com36.rar	20.00M	11/19/2002

Below the table, there's a red box with white text that reads: "DOSYA KAYNAKLARI: FileMirrors'un alternatif download kaynaklarını görüntüleyebilmesi için dosya isimlerinin bilinmesi gerekiyor."

kadar her şeyi bulabilirsiniz. Bu arama motoru da sadece sesler için özel olarak hazırlandığından, istediğiniz örnekleme oranını ve dosya biçimini seçebilir veya dosyanın stereo mu yoksa mono mu olmasını istediğinizi belirtebilirsiniz.

Son şans paylaşım araçları: P2P servislerinde arama

Aradığınız hiçbir filmi, müzik veya yazılımı bulamadıysanız, eDonkey veya Gnutella gibi paylaşım araçlarını da kullanmayı deneyebilirsiniz. Araçları kendi sabitdiskinize yüklemeyen ve kurmadan da aradığınız özel bir dosyanın paylaşım ağı içerisinde olup olmadığını kontrol edebilirsiniz. Bunun için www.jigle.com web sayfası eDonkey paylaşım aracının bilgi hizmetini araştırır ve bulduğu sonuçları kaydeder. Bu kayıt işlemi, paylaşım araçlarının büyük bir eksikliğinden sizi kurtarır. Sahip olduğu bir dosyayı paylaşım açan bir kullanıcı eğer ağa dahil olmadıysa söz konusu dosyayı siz göremezsiniz.

Jigle.com sayfasındaki aramanızı sınırlandırmak için dosya uzantısını veya dosyanın minimum veya maksimum

nun yerine kullanıcının tanımlamalarına güveniyor. Gnutella paylaşım ağındaki kullanıcılar, Bitzi Bitcollider Utility adındaki araç sayesinde dosyalarının içeriklerini tanımlayabiliyor ve bunları daha sonra Bitzi'de yayınlatabiliyorlar. Bitzi, bu sayede müzik endüstrisinin, paylaşım ağı içerisine kalitesiz veya değiştirilmiş müzik parçaları atarak paylaşım aracını sabote etmesine karşı da bir önlem almış oluyor.

Her iki sayfa da, jigle.com ve bitzi.com, kendi paylaşım araçlarının bir avantajından faydalanıyorlar. Gnutella ağı için hem eDonkey hem de istemcileri paylaşım ağındaki dosyalar için bir web bağlantısı tanımlayabiliyorlar. Bu başarılı bir arama sonucunu daha da etkili kılıyor. Aramak, bulmak, bir bağlantıya tıklamak ve paylaşım aracının dosyayı yüklemesi. İnternette bundan daha kolay bir çalışma şekli yok.

Şayet bir sürücü arıyorsanız FTP sunucuları ile başarılı bir sonuç elde etmeniz oldukça zordur. Örneğin eski tarayıcısına ait sürücüyü hzgyf.rar olarak adlandırmak kimin fikri olabilir? Bir FTP arama motoru kullanarak bu sürücüyü



ZOR SANAT

Resim veritabanları

bulabilmeniz için dosya ismini eksiksiz olarak bilmeniz gerekir. Ancak internetteki özel sürücü veritabanları sizin ihtiyaçlarınızı zaten karşılayacaklardır.

Sürücü aramak: Donanımları tekrar ayağa kaldırmak

İnternet, devamlı olarak yeni sürücülerini takip eden bir donanım cambazının en önemli kaynağıdır. Eğer sahip olduğunuz bir donanımın eski veya yeni sürücüsünü arıyorsanız, yapmanız gereken ilk şey, üreticinin web sayfasını kontrol etmek olmalıdır. Ancak bundan sonra aşağıda değineceğimiz sürücü veritabanlarını inceleyebilirsiniz.

Eğer üretici kendi sayfasında sürücü sunmuyorsa veya artık mevcut değilse ne olacak? Bunun için eski sürücülerini içeren geniş bir veritabanına ve download sunucusuna sahip olan ancak sadece kayıtlı veya ücretli kullanıcılara bu imkanı tanıyan www.driver-guide.com veya www.windrivers.com gibi internet sayfaları bulunur. Buna karşılık www.driverzone.com adresinden ücretsiz olarak veya kaydolmaya gerek kalmadan "Driver Archive"den donanımınız için uygun yazılımı arayabilirsiniz.

Garip kartlar: Bilinmeyen donanımlar için sürücü bulmak

Eğer bir donanımın üreticisini bilmiyorsanız, söz konusu aygıtı FCC ID'sini (FCC: Federal Communications Commission) kullanarak aramalısınız. FCC ID, 17 basamaklı ve rakam ile harflerin bileşiminden oluşan bir tanımlama kodudur. Donanımın FCC ID'sini www.driverzone.com/fcc_id_search.htm sayfasına girebilirsiniz. Buradaki ilk karakterler üreticinin ismini temsil ederler ve internet sayfası geri kalan karakterleri kullanarak ürün ismini çözümler.

Zorlu ancak başarılı bir başka yöntem de üreticiyi donanımın üzerindeki logosundan aramaktır. Çünkü bu tür soyut logolar ile üreticinin ismine ulaşmak her zaman mümkün olmayabilir. Bu tür durumlar için donanım üreticilerine ait geniş bir logo arşivine sahip olan www.plasma-online.de/english/index.html sayfasını inceleyebilirsiniz. Liste içerisinde pazardan kaybolan firmalardan, alıcılar veya takip eden şirketlere kadar çeşitli bağlantılar bulunuyor.

Birçok servis yüksek fiyat istediği için aranması zor olan nesnelere, resimlerdir. Ancak bazı siteler bunun da üstesinden geliyorlar.

Eğer internette bulunması zor bir şey varsa, bu kesinlikle bir resimdir. Bunun nedeni ise isminde saklı. Bir metin, belirli kelimeler kullanılarak bir konuyla ilişkilendirilebilirken, bir resmin içeriğini anlayabilmek için bir resim tanıma yazılımı kullanılması gereklidir.

PC'ler için değil: Resim teknolojileri neden başarısız?

Telif haklarının internette çiğnenmesini tespit etmek üzere geliştirilen, Conia AG'ninki gibi teknikler firmalara yar-

tavista.com) istediğiniz resmi web'de arıyorlar. Ancak bunlar da diğer resim arama motorları ile aynı zayıf noktalara sahipler. Bu durumun ciddi bir şekilde iyileştirilmesi için bir süre daha beklemek gerekiyor. Bu nedenle günümüzde resim arama için kullanılacak en iyi araçlar, içeriklerini listeleyen ve daha sonra bu meta bilgilere göre arama yapan resim veritabanlarıdır. Ancak buradaki sorun ise "Çığlık AND Adam AND Köprü" gibi boolean operatörlerinin kullanıldığı bir ifadenin veritabanı içeriğinde sonuç vermeyecek olmasıdır. Sadece sanat eseri ve sanatçının ismi kullanılarak, yani "Çığlık AND Munch" gibi bir arama ifadesi sizi sonuca götürecektir. Aslında Eduard Munch'un ünlü resmi "Çığlık"ı bulmak için veritabanına gerek yoktur. Resimler üzerine uzmanlaşmış bir arama motorunu da www.ditto.com adresinde bulabilirsiniz. Bu sayfanın kullanımı Google kadar kolay. Ayrıca kafa karıştırıcı



seçenekler de bu sayfada bulunmuyor. www.alltheweb.com adresinde de bir çok özelliğe sahip ve arama konusunda başarılı bir multimedya arama motoru bulabilirsiniz. Buradaki resim, film ve müzik arama fonksiyonları arasında seçim yapabilir ve resimleri; birçok seçeneğe göre arayabilirsiniz. ■

MS / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

En iyi resim veritabanları

DITTO	GETTYIMAGES	ALLTHEWEB
Basit ama iyi arama fonksiyonu, çok ama her zaman doğru olmayan sonuçlar. Resimler ve grafikler için özel bir arama motorundan daha fazlası bulunabilir.	Profesyoneller için mükemmel ve daha da önemlisi çok geniş bir veritabanı. Ancak bunların karşılıklarını da profesyonelce ödemek gerekiyor..	Web'de resim araması için gelişmiş fonksiyonları tavsiye edilir. Farklı dosya biçimlerine ayırma ve diğer kriterler sonucu iyileştiriyorlar.
www.ditto.com	creative.gettyimages.com	www.alltheweb.com